

Ingen feiring av dagen

I desember 1831 fikk stadsconducteur Chr. H. Grosch i Christiania et brev fra forstander Niels Ytteborg ved arbeidsanstalten Prinds Christian Augusts Minde med melding om et byggetiltak:

"Til Bepiisningen for Bjens Fattige der skal etableres i Arbeidsanstalten Christian Augusts Mindes Gaard vil der behøves indmuret en stor Malmpande i Indretningens Bryggerhus Bygning i den nordlige Deel af Gaarden i et Rum hvor der allerede forhen befindes Skorsteen, hvilket jeg ikke skulle undlade herved at anmelde."

Dette var et moderniseringstiltak som presset seg fram. Matforsyningen til de internerte i fattiganstaltens avdelinger — tvangsarbeidsanstalten, fattigsykehuset og dollhuset — hadde vært overlatt til portner, vaktmester og nærliggende høkere hver for seg. Men nøden i byen var stor, og da Fattigkommisjonen fant å måtte opprette en suppestasjon, ble samtidig matlagingen for alle avdelingene slått sammen. Dette skjedde altså i det vesle okergule bryggerhuset i Storgata, mellom Mangelsgården og den tidligere administrasjonsbygningen for Gassverket (nå avrusingsstasjon). Vi må kunne anta at tilbudet åpnet en gang på nyåret 1832.

PRINDSEKJØKKENET

Felleskjøkkenet ble ikke svært lenge i Bryggerhuset. I 1831 var byggingen av den nye Fabrikkbygningen påbegynt inne i anstaltkvartalet etter Grosch' tegninger, og den ble åpnet i 1833. Fra 1835 overtok stiftelsen PCAM all bispising for egen regning. I kjelleren var det innredet sentralkjøkken, og dette betjente hele anstalten. Det ble utvidet med et større dampkjøkken vel tretti år seinere, da kirkefløyen ble bygget til.

"Prindsekjøkkenet" var i uavbrutt virksomhet helt fram til 1. april i fjor — i 174 år, og må ha vært en av byens aller eldste offentlige bedrifter. Det har bospist tusener av mennesker i tre århundrer, og fungerte de siste årene både som kantine for ansatte i kvartalet, arbeidstreningstiltak og publikumsåpen kafé, og som leverandør av middagsporsjoner til hjemmeboende eldre og syke i bydel Grünerløkka.

Fabrikkbygningen står der, sterkt rehabiliteringstrengende, og venter på fredningen av hele kvartalet. Kjøkkenet i kjelleren står der urørt, med spisesalens pussige 1950-tallsinteriør. Mange tenker seg dette som et viktig støttepunkt for en framtidig Prindsepark, der et serveringssted hører naturlig med. Men den videre bruken av kvartalet er uvisst og kommunale kulturpolitiske framtidsvisjoner er mangelvare.

Det er i disse dager 175 år siden virksomheten startet, men begivenheten forbigås i stillhet.

Wenche Blomberg
Forsker, IKRS-UiO
14.05.2007 - Klassekampen